

TEATRUL NAȚIONAL „I.L.CARAGIALE” BUCUREȘTI

PREMIERĂ ABSOLUTĂ

ELLENI

de **Kostas Asimakopoulos**

Stagiunea 1999-2000

Director general
ION COJAR

Director artistic
GELU COLCEAG

KOSTAS ASIMAKOPOULOS

Născut - 1935, la Mytilene, în insula Lesbos din părinți originari din insula Eubeea.

Studii - Științe politice la Universitatea Pantios din Atena; în paralel, Limbile străine (franceză, italiană, engleză) și Teatrul. A urmat cursuri de specializare în regie teatru și film, în capitala Franței, pe lângă regizori celebri, cum ar fi J. Cocteau.

Activitate - A fost redactor pentru emisiunile literare la Radiodifuziunea elenă și, în paralel, a făcut regie de teatru și film.

Este o personalitate literară complexă: poet (primul volum, *Drumul rândunelelor*, apare în 1952), prozator (nuvelist și romancier -

cultivă cu predilecție romanul istoric - autor a peste zece romane, majoritatea traduse în diverse limbi), dramaturg (autor de comedii

și drame, jucate în Grecia și în alte țări, aflate în prezent în curs de editare în două

volum; piesa *Mireasă de ocazie* a fost jucată la Teatrul Național din Atena în

staglunea 1991-1992), traducător (Albert Camus, Luigi Pirandello, Giovanni Verga,

numeroase piese din repertoriul dramatic universal jucate la teatru, radio și TV,

precum și antologii din lirica românească, sârbă etc.), antologator (realizator al unor

antologii de proză, poezie și eseu elene traduse pe diverse meridiane), scenarist

(autor a 35 de scenarii pentru filme de lung metraj) și regizor (a semnat regia a

numeroase filme, dintre care patru lung

metraje, trei seriale de succes pentru televiziune, după opere proprii). A cultivat totodată literatura pentru copii și însemnările de călătorie.

În prezent îndeplinește funcțiile de președinte și director al Centrului de Studiu și Cercetare a Teatrului Elen și al Muzeului Teatrului; secretar general al Societății Elene a Traducătorilor de Literatură (care acordă anual Premii pentru cele mai bune traduceri în și din limba greacă și editează anuarul GREEK LETTERS. Din 1999 societatea a inițiat editarea anuarului SOUTH-EAST EUROPEAN LETTERS, care include și traduceri din literatura română); secretar general al PEN-Clubului elen; membru în Consiliul de Conducere al Arhivei de Filme

Împreună cu dramaturgul german Heiner Müller și cu scriitorul irlandez Hugh Leonard

Grecești (de la constituirea instituției); membru în Consiliul de Conducere al Clubului Cinematografic din Atena. A fost membru în consiliile de Conducere ale Teatrului National, Teatrului de Stat al Greciei de Nord (Salonic), Societății Naționale a Scriitorilor Greci (timp de 20 de ani), Societății Dramaturgilor Greci (președintele acestei Societăți până în 1998); este de asemenea membru în Comisiile de acordare a Premiilor de Stat (Ministerul Culturii), a premiilor Ministerului Turismului (pentru cele mai bune cărți despre Grecia), membru în juriul Festivalului de la Salonic ș.a.; a inițiat și organizat numeroase congrese internaționale în Grecia pe teme literare și general culturale, a participat la congrese și întâlniri ale scriitorilor pe diverse meridiane. A fost invitat să țină cursuri de literatură și conferințe la Universități din Olanda, Iugoslavia, Ungaria, Rusia, Germania, Finlanda.

Premii - A obținut de trei ori PREMIUL ACADEMIEI din Atena (cea mai prestigioasă distincție literară în Grecia) pentru romanele **Regele și statuia**, **Altana din Parga** și volumul de nuvele **Dansul lui Osman Taka**; de trei ori PREMIUL DE STAT pentru TEATRU al Ministerului Culturii pentru piesele: **Mireasă de ocazie**, **Hoța de inimi** și **Aventura**; Premiul Academiei Franceze ARTS, SCIENCES ET LETTRES; Premiul Internațional PIRANDELLO, 1998, Italia; Medalia de Aur a Orașului Atena, 1998 pentru întreaga contribuție la viața culturală a Greciei de azi; a obținut numeroase alte premii și distincții acordate de Asociația literară „Parnasos” din Atena, de Societatea Națională a Scriitorilor Greci ș.a.

CĂRȚI TRADUSE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

În gura leului. Roman. Traducere de Ion Halianis și Doina Florea. Iași, Editura Junimea, 1972; **Ultima clipă.** Nuvele. Traducere de Antifa Augustopoulos-Jucan. Cluj, Editura Dacia, 1972; **Generația**

prizonierilor. Roman. Traducere de Antifa Augustopoulos-Jucan. București, Editura Univers, 1974; **Altana din Parga.** Roman istoric. Traducere de Antifa Augustopoulos-Jucan. Prefată de Andreas Rados. Iași, Editura Junimea, 1982; **Omoruri la Sparta.**

Roman istoric. Traducere de Ketty Sismanoglu și Andrei Brezianu. București, Editura Univers, 1983, (Colecția Romanului Istoric); **Copacul care dansează. Clopotele de seară.** Două romane de dragoste. În românește de Elena Lazăr. București, Editura Eminescu, 1991 (Colecția Romanul de Dragoste); **Întoarcerea în Samothrace.** Roman istoric. Traducere de Elena Lazăr.

Cuvânt înainte de Acad. Mihail Stasinopoulos, fost președinte al Republicii Elene, postfată de Vasilis Anagnostou. București, Editura Omonia, 1998.

ANTOLOGII

Antologia novej neogrețești. Antologare și prefată de Kostas Asimakopoulos. Traducere colectivă. București, Editura Univers, 1975; **Suflet elen. Antologia novej grețești.** Antologare și cuvânt înainte de Kostas Asimakopoulos. Traducere de Polyxenia Karambi și Elena Lazăr. Editurile

Împreună cu William Faulkner

Κόστα Ασimakopoulos

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΡΟYΜΑΝΩΝ ΠΟΗΤΩΝ

ΑΡΙΘΝ

Antologia poetilor români

Porto Franco și
Omonia, Galați și
București, 1994;
Gândirea greacă.
Esești contemporani.
Antologare și cuvânt
înainte de Kostas
Asimakopoulos.
Traducere de Antița
Augustopoulos-Jucan.
Cluj-Napoca, 1976,
Editura Dacia; **Eseul
elen. Antologie.**

Antologare și cuvânt înainte de Kostas
Asimakopoulos. Traducere colectivă,
București, Editura Omonia, 1998.

TRADUCERI DIN LIMBA ROMÂNĂ

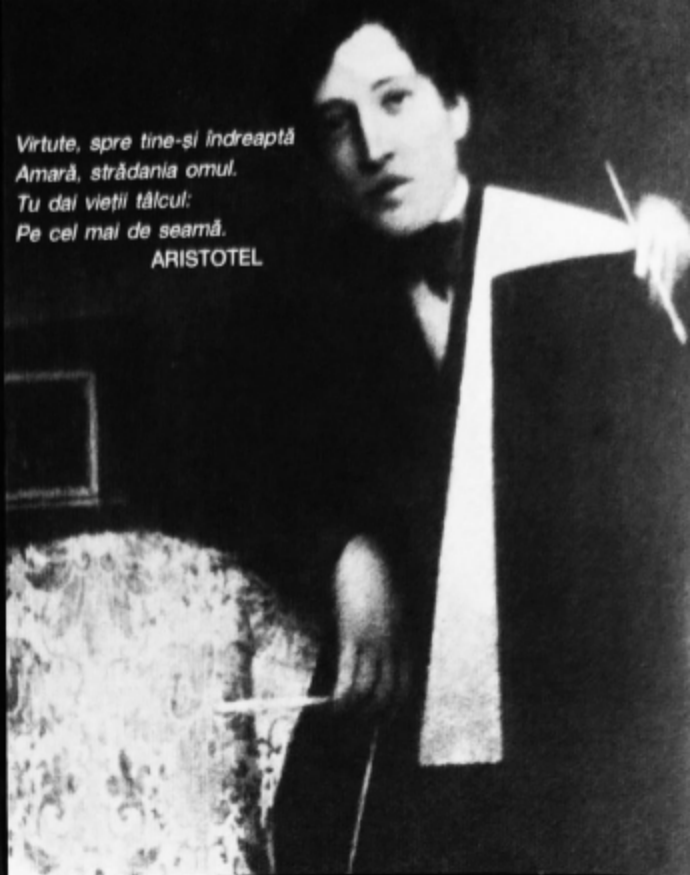
Antologia poezilor români. Antologare,
cuvânt înainte și traducere de Kostas
Asimakopoulos. Cuprinde selecții din opera
a 70 de poeți români contemporani. Atena,
1974; Aurel Rău, **Poezii**, traducere de
Kostas Asimakopoulos, Atena.

A tradus și a semnat regia pieselor **O
noapte furtunoasă** de Ion Luca Caragiale și
Steaua fără nume de Mihail Sebastian,
jucate cu succes la cunoscute teatre din
capitala Greciei.

PIESE DE TEATRU TRADUSE ȘI JUCATE ÎN ROMÂNIA

Mireasă de profesie. Comedie. Traducere
de Maria Marinescu-Himu, regia Mihai
Raicu. TEATRUL DE NORD - SATU MARE,
1977; Cu titlul **Mireasă de ocazie**, regia
Eugen Tudoran, TEATRUL DRAMATIC
GALAȚI, 1978, TEATRUL POPULAR din
ORADEA, regia Mihai Raicu, 1980; la
Televiziunea Română, regia Constantin
Vișan; **Hoța de inimă.** Comedie. Traducere
de Maria Marinescu-Himu, TEATRUL
DRAMATIC GALAȚI, 1979, TEATRUL DE
STAT SIBIU, muzical, regia Avram Besoiu,
1986; **Aventura.** Comedie. Traducere de
Polyxenia Karambi, „Teatrul radiofonic”,
1985.

*Virtute, spre tine-și îndreaptă
Amară, strădania omul.
Tu dai vieții tălcul:
Pe cel mai de seamă.*
ARISTOTEL

ELENI ALTAMOURA BOUKOURA

(Spetses, 1821-1900). Prima pictoriță
greacă a epocii moderne. Tatăl ei a fost
primul om de afaceri în domeniul teatrului -
fondator al **Teatrului Liber Boukoura** din
Atena. I-au fost profesori de pictură un
hagiograf și preot din orașul Naoplion și
ulterior italianul Rafaello Ceccoli. În 1848
Eleni Boukoura pleacă la Neapole unde,
deghizată în bărbat, își continuă studiile în
atelierul pictorului italian Xaviero Altamoura,
de care se îndrăgostește și cu care se
căsătorește. Mai târziu, soțul o părăsește,
iar Eleni Altamoura se întoarce cu cei trei
copii, la Atena, unde, pentru a-și întreține
familia, dă lecții de pictură. După moartea,
de tuberculoză, a fiicei și a fiului ei (și el
pictor, Ioannis Altamouras), Eleni
Altamoura, într-un moment de disperare, își
arde cele mai multe și cele mai bune
tablouri. Puținele pânze care s-au salvat
atestă o pictură realistă, departe însă de
redarea fotografică.

*Marea în larg își rotea talazul cărunt. Și ce des,
Ne mai rugam să aflăm dulce cărare la-ntors.*
ARHILOH

Bătălia navală de la Rio-Antirio

IOANNIS ALTAMOURAS

(Neapole, 1852 - Spetses, 1878). Fiul Elenei Altamoura, a luat primele lecții de pictură de la părinții săi și apoi a studiat la Școala de Arte Frumoase din Atena și la Academia din Copenhaga. Aici Altamouras s-a familiarizat

cu tendințele expresionismului timpuriu și, la întoarcerea în Grecia, a realizat îndeosebi picturi marine, redând cu sensibilitate alternanțele și interdependențele dintre lumină și culoare. Chiar dacă s-a stins din viață foarte tânăr, a lăsat opere valoroase, care constituie singurele mostre de redare expresionistă a naturii.

*Insula-ostrovă pustie, voi fâșii de pământ ferecate
Strâns într-un brâu sunător, brâu de talaz egeean!*
ANTIPATER

Corabie la țărm

Ce iute-a trecut vară: timp n-am avut.
Deasupra munților spânzura nori grei
ca niște măști antice de tragedie.

IANNIS RITSOS

Am văzut, de curând, câteva spectacole care ar fi putut deveni evenimente dacă s-ar fi înțeles ce spun actorii pe scenă. Din vacarmul tipetelor stridente și al frazelor balmăjite, ajungeau la spectatorul traumatizat doar onomatopee fără conținut. Brusc, am avut revelația unei realități din ce în ce mai evidente: încep să ne dispară Vocile! Tot mai multe spectacole sunt marcate nefast de rostirea neglijentă, peltică, sâsăită, bâlbăită, firavă a unor actori care au uitat să-și antreneze glasul.

ADELA MĂRCULESCU este o Maria Callas a teatrului românesc. Vocea sa gravă, de violoncel, vibrând într-o tonalitate specială, transformă cea mai simplă propoziție într-o scăpărare de spirit, vie, emoționantă. Adela Mărculescu își poate permite luxul de a trece de la dramatismul cel mai devastator la comicul de înaltă clasă, niciodată vulgar, întotdeauna marcat de ironia fină, jucăușă sau de sarcasmul aristocratic. Frumusețea glasului său are un aliat în frumusețea chipului. Femininitatea caldă, rasată, acaparatoare, senzualitatea eterată, privirea de jar negru care lasă să transpară o inteligență ascuțită sunt doar câteva din datele ce definesc aura de mister a unei actrițe totale, mereu în stare să ofere surprize minunate. În seara aceasta vom asista la una dintre ele!

Gabriela HUREZEAN

Nu i-am mărturisit niciodată, dar domnul DAMIAN CRĂȘMARU m-a învățat, în toți acești nouă ani de când ne cunoaștem, de la debutul meu în teatru, noblețea și umilinta profesiei noastre. M-a învățat să iubesc actorii, datorită freneziei cu care el se dăruiește pe scenă. În teatru, întâlnirile noastre au fost rare dar străbătute de acel fior ce dă farmec și inefabil meseriei noastre. O repetiție cu Damian Crășmaru nu poate fi decât o continuă provocare. Chiar dacă uneori te scoate din sărite, o face cu un farmec aproape copilăresc, pentru ca în clipa următoare să te șocheze prin profunzimea și rigoarea trăirii actoricești. Arderea lui este intensă, contaminând parcă totul în jur. Damian Crășmaru pare făcut din două bucăți de cremene care se lovesc mereu una de cealaltă, scotând seănței. Și, deși știe că roca se macină câte puțin la fiecare lovitură, el nu se menajează niciodată. Damian este generos deși nu vrea totdeauna să pară astfel; e îngrozitor de vulnerabil, deși poate fi un luptător redutabil; e hârșit în meseria asta de o viață, dar și-a păstrat o candoare de invidiat. Pe acest „lup de teatru”, ironic și chiar malitios uneori, revoltat și pasional alteori, totdeauna riguros, profesionist și plin de energie creatoare, dacă ajungi să-l cunoști cu adevărat, n-ai altă șansă decât să-l iubești.

Felix ALEXA

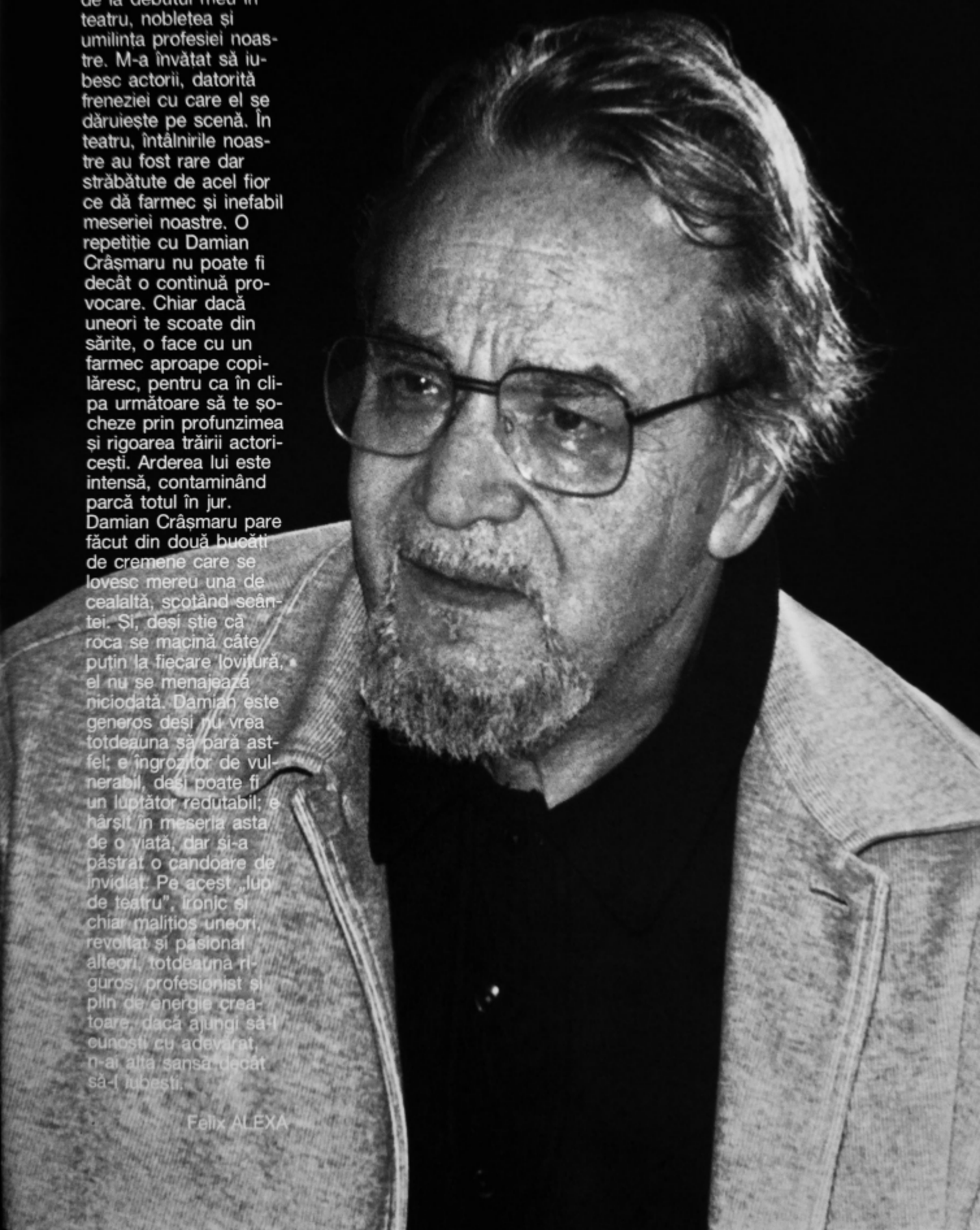
Iarăși mă zguduie Eros până-n adâncuri.

Dulce amarul copil cu puteri uriașe.

Iarăși îmi zgâltăie inima Eros, la fel cum

Trece furtuna prin codri, fagii rupându-i.

SAPPHO

*Când soarele strălumină spre ei,
La noi se-azăză-n cumpănă-nserarea.
Cresc roșii trandafirii lor. Livezi
Cuprind în cerc orașul. Umbre adânci
Se lasă din copacii de tămăie;
Pâlpâie greu pe crengi rod aurit...*
PINDAR

Se spune - cum s-o fi ajuns să se spună, nu se mai știe - că talentul nu face casă bună cu intelectualitatea; în artă, în general, și în meseria actoricească în special. (Pre)judecata aceasta funcționează mai cu seamă la noi, pentru că în Anglia, de pildă, o mare parte dintre marii actori au „la bază” studii universitare serioase - filologie, de regulă, dar și istorie sau filosofie -, urmate la Oxford sau Cambridge, adică la instituții tot atât de serioase. Așadar, putem conchide liniștiți că respectiva „teorie” este un simplu pretext, merit, eventual, să justifice orizontul intelectual nu tocmai vast al unor „slujitori ai scenei”. Că așa este o demonstrează, de altfel, chiar unele exemple (ce-i drept, nu foarte multe), aflate în imediata noastră apropiere. ALEXANDRU REPAN este un astfel de exemplu. Actor-intelectual în cel mai curat înțeles al cuvântului (și asta nu doar pentru că a absolvit, înaintea Institutului de Teatru,

Facultatea de istorie), el este, în același timp, un actor al cărui talent cunoaște prea puține limite. Iar acestea sunt limite care se găsesc nu înăuntrul, ci în afara persoanei artistului. Pentru că e greu, atunci când ești înalt și suplu, când ai trăsături regulate și ochi fascinanți, când ai glas profund și învăluitoare, e greu, zic, să-i convingi pe regizori să riște, distribuindu-te, spre exemplu, în Richard al III-lea sau în Harpagon. Și marile roluri - în epoca modernă, cel puțin - au devenit, nu se știe de ce, tocmai cele de „urâți” și de „răi”...

Din fericire sau din nefericire pentru el, Alexandru Repan nu va putea fi niciodată un „urât”; ar putea fi, în schimb, un „rău” fermecător și, de aceea, periculos, poate un Mefisto, poate un Iago, poate... Dar, cum se vede, pentru un actor nu-i ușor, în ziua de azi, să fie și frumos, și deștept...

ALICE GEORGESCU

*Stele, tulburi în havuz,
havuzul în mijlocul curții vechi
ca o oglindă-ntr-o odăie încuiată:
În jurul havuzului, stau porumbel,
pe marginea lunii, glastre vâruite,
în jurul rănil noastre - cântecele noastre.*

IANNIS RITSOS

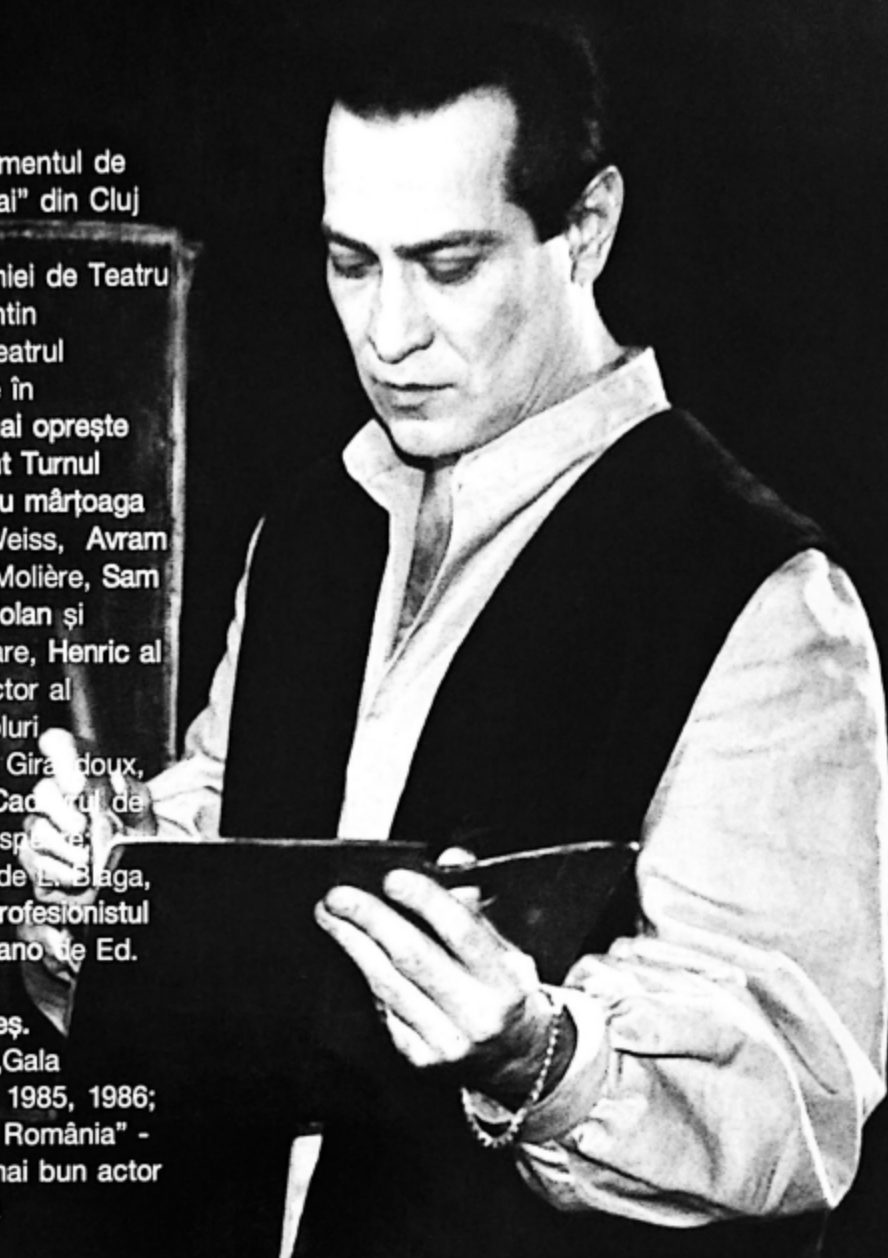
MARIUS BODOCHI

Actor, lector universitar la Departamentul de Teatru al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca.

Studii 1982 - Absolvent al Academiei de Teatru din Tg. Mureș, clasa prof. Constantin Codrescu; 1982-1997 - Actor la Teatrul Național din Cluj. Roluri importante în spectacolele: *Trenul cu lapte nu mai oprește aici* de T. Williams (debut), *Nu sunt Turnul Eiffel* de Ecaterina Oproiu, *Omul cu mârtoaga* de G. Ciprian, *Marat-Sade* de P. Weiss, *Avram Iancu* de L. Blaga, *Dom Juan* de Molière, *Sam* de G. M. Zamfirescu, *Othello*, *Coriolan* și *Comedia erorilor* de W. Shakespeare, *Henric al II-lea* de J. Anouilh ș.a.; 1997 - Actor al Teatrului Național din București; roluri principale în piesele: *Ondine* de J. Giraudoux, *Bacantele* de Euripide, *Regele și Cadavrul* de V. Zografi, *Richard II* de W. Shakespeare; spectacole T.V.: *Meșterul Manole* de L. Blaga, *Vacanță la munte* de L. Timbus, *Profesionistul* de D. Kovacevic, *Filumena Marturano* de Ed. de Filippo.

Filme: *Craii de Curtea Veche*, *Țepeș*.

Premii: Premiul de interpretare la „Gala tânărului actor” - Costinești 1983, 1985, 1986; premiul „Asociației Umoriștilor din România” - Bacău, 1991; premiul pentru cel mai bun actor al anului 1998 - Fundația culturală „Silvia Popovici”.

MEDEEA MARINESCU
Actriță la Teatrul Național București
Studii: 1996, ATF București, clasa Florin Zamfirescu; Școala Populară de Artă, secția Jazz, clasa Marius Popp
Activitate: roluri în spectacolele: *La drumul mare* de A.P.Cehov; *Improvizația de la Paris* de Jean Giraudoux; *Livada de vișini* de A.P.Cehov; *Casa de pe graniță* de Sl. Mrozek; *Cazul Gavrilescu după Mircea Eliade* (Lincoln Center); *Cumetrele* de M. Trembley; *Tigrul* de M. Schisgall; *Așteptându-l pe Godot* de S. Beckett; *Un tramvai numit dorință* de T. Williams; *With Love from Nicolae* de Lin Coghlan (Bristol Old Vic); *Bădăranii* de C. Goldoni.
Filme: *Iarna bobocilor*, *Maria Mirabela*, (Premiul de interpretare la Festivalul de Film de la Piatra Neamț), *Proba de microfon*, *Saltimbancii*, *Întoarcerea din iad*, *Promisiuni* (Premiul de interpretare ACIN, Premiul de interpretare și Premiul de debut - muzica de film la Festivalul de Film de la Piatra Neamț), *O zi la București*, *Zâmbet de soare*, *Vacanța cea mare*, *Km 36*, *Domnișoara Christina*, *Crăciun însângerat*, *Mykosh*, *Recordul*, *Fii cu ochii pe fericire*.

Viața și profesia actorului RĂZVAN IONESCU se împart, inconfundabil, între sacru și profan, asemenea ființei sale. Dacă își expune crezul în tăcere, pare un sfânt bizantin. Ieșit din acest stop-cadru, vorbește și se mișcă asemenea unui histriion care există și se joacă de-a existența, în același timp. Aidoma lui Anton Pann din piesa lui Blaga pe care l-a interpretat magistral în spectacolul de acum câțiva ani, al regretatului Dan Micu. Poet și martir, om de lume și om al lui Dumnezeu, personajul lui Blaga capătă aureola unui damnat misterios, cu o existență dublă, de filosof și soldat al unei idei sociale. Nuanțe pe care numai jocul bogat în surprize, în semitonuri, al lui Răzvan Ionescu, le putea identifica. Doar într-o paranteză să evocăm intuiția prea timpuriu dispărutului Dan Micu, sau, mai exact, acel „instinct al distribuției” pe care îl avea și care este, pentru un regizor, talentul însuși. Așa l-a descoperit pe Răzvan Ionescu. Pentru că este singurul Anton Pann posibil sau, oricum, lasă această impresie. Mica sa ruptură cu teatrul, declansată cu puțin timp în urmă, nu este inexplicabilă. Ca orice artă, teatrul este o „meserie” chinuitoare prin incertitudinea limitelor. Răzvan Ionescu a avut nevoie de un pelerinaj din care s-a întors îmbogățit. S-a întors decis, așa cum s-a arătat ca regizor în spectacolul de la Teatrul Foarte Mic, cu manifestul anti-balcanic al lui Matei Vișniec, lucid și penetrant prin echilibrul de argumente pe care aducea în disputa Est-Vest. Cred că pe Răzvan Ionescu îl așteaptă roluri mari.

Mircea GHITULESCU

DRAGOȘ STEMATE

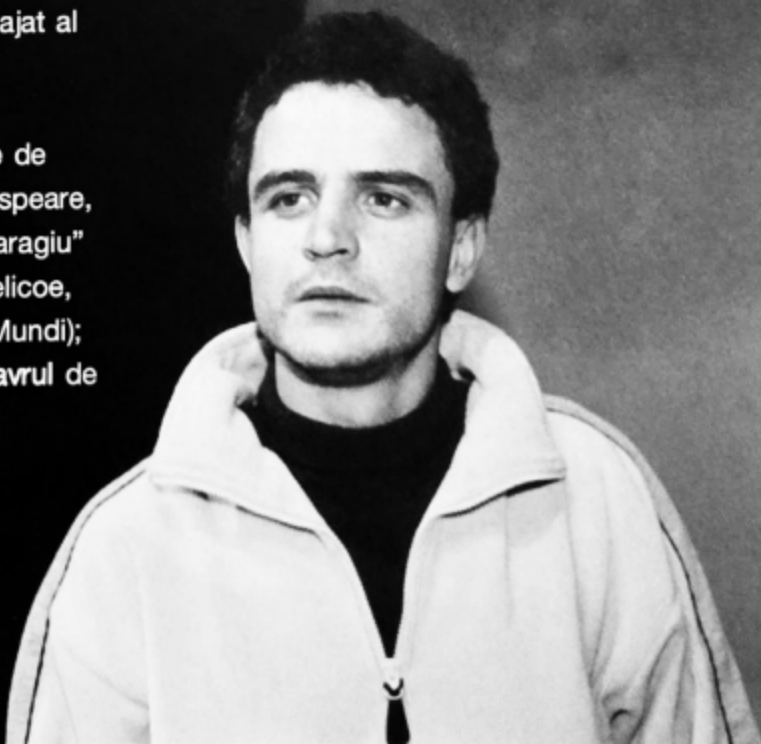
Actor la Teatrul Național București; preparator universitar, Universitatea Ecologică.

Studii: 1994 - Academia de Teatru și Film, secția Actorie, clasa prof. Ion Cojar; 1994-1995, angajat al Teatrului „Toma Caragiu” Ploiești; 1995-1997 Theatrum Mundi.

Roluri importante în spectacolele: *Borboarele* de Molière, *Visul unei nopți de vară* de W. Shakespeare, *Azilul roșu* de Gordan Mihic (Teatrul „Toma Caragiu” Ploiești); *Jocul nebunei mele mame* de Ann Jellicoe, *Poate Eleonora...* de Gellu Naum, (Theatrum Mundi); *Richard II* de W. Shakespeare, *Regele și Cadavrul* de Vlad Zografi (Teatrul Național București).

Festivaluri și turnee: Paris, Sao Paulo, Milano, Salonic, Salzburg, Düsseldorf, Budapesta, Manchester, Brighton, Leicester.

Filme: Km 36, Stare de fapt.

TEATRUL NAȚIONAL „I.L. CALEA”

Stagiunea 1999-2000

ELENI

de KOSTAS ASANAS

În românește de

Regia și versiunea

Scenografia

DISTR

Euridice

Filippos

Eleni

Saverio

Iannis

Anastasis

Tânărul

Asistent regie VICTOR

Coordonator Sala Amfiteatru și

Mastru lumini IONEL DOCAN

Lumini MARBO TRADE

Operatori orgă lumini TARSITA

Momente filmate ANTENA 1 (r)

Editor coordonator L

Editori VIOLETA SCOR

Secretar de redacție CLAUDIU CRISTESCU

Constantin Vânătoru (director economic), Cristina Popa (contabil șef),
ing. Vetuța Gavrilă (șef serviciu energetic), ing. Ionel Pascu (șef serviciu electri-
c), Vasile Mateiaș (șef atelier mecanic), Nicolae Băncilă (șef atelier croitorie bărbați), Rodica Sandu (șef atelier
Ilie Preda (șef atelier boiangerie), Matei Florea (șef atelier cizmărie), Gheorghe Mihai (șef atelier pictură), V
Eugenia Radu (broderie), Gheorghe Ionescu (șef

Tipar ©ARTPRINT

"CARAGIALE" BUCUREȘTI

PREMIERĂ ABSOLUTĂ

TE N I

SIMAKOPOULOS

de Elena Lazăr

scenică ION COJAR

DIANA IOAN

BUTIA

ADELA MĂRCULESCU
DAMIAN CRĂȘMARU
MEDEEA MARINESCU
MARIUS BODOCHI
ALEXANDRU REPAN
RĂZVAN IONESCU
DRAGOȘ STEMATE

TOR MOLDOVAN

regie tehnică ADRIAN NEGRU

TUDOR, DORU PARASCHIV

Sufleor MĂDĂLINA CIUPITU

Sunetul BOGDAN VLADU

(realizator Cristi Apostolescu)

LIVIU DORNEANU

RADET, CARMEN MOCANU

Fotografii MIHAIL CRATOFIL

șef), Vlad Stănescu (șef regizorat), ing. Corneliu Ciolac (inginer șef),
tronic), Doina Iordachi (director producție), Nicolae Ioan (șef atelier tâmplărie),
atelier croitorie femei), Constantin Alexandru (șef atelier tapiterie), Teodora Telea (șef atelier mode-flori),
Viorel Pater (șef atelier sculptură-butaforie), Andrei Bathori (șef machiaj), Victoria Voinea (peruci-coafură),
șef mașinist), Antoaneta Brănescu (cabinieră șefă)

IT® - BUCUREȘTI

TEATRUL NAȚIONAL „I.L.CARAGIALE” BUCUREȘTI

Stagiunea 1999-2000

PREMIERĂ ABSOLUTĂ

E L E N I

de KOSTAS ASIMAKOPOULOS

În românește de Elena Lazăr

Regia și versiunea scenică ION COJAR

Scenografia DIANA IOAN

DISTRIBUTIA

Euridice	ADELA MĂRCULESCU
Filippos	DAMIAN CRĂSMARU
Eleni	MEDEEA MARINESCU
Saverio	MARIUS BODOCHI
Iannis	ALEXANDRU REPAN
Anastasis	ĂZVAN IONESCU
Tânărul	DRAGOȘ STEMATE

Asistent regie VICTOR MOLDOVAN

Coordonator Sala Amfiteatru și regie tehnică ADRIAN NEGRU

Maistru lumini IONEL DOCAN
Lumini MARBO TRADE

Operatori orgă lumini TARSITA TUDOR, DORU PARASCHIV

Sufleor MĂDĂLINA CIUPITU
Sunetul BOGDAN VLADU

Momente filmate ANTENA 1 (realizator Cristi Apostolescu)

Editor coordonator LIVIU DORNEANU

Secretar de redacție CLAUDIU CRISTESCU

Editori VIOLETA SCORADET, CARMEN MOCANU

Fotografii MIHAIL CRATOFIL

Constantin Vânătoru (director economic), Cristina Popa (contabil șef), Vlad Stănescu (șef regizorat), ing. Cornel Ciolac (inginer șef),
ing. Vetuța Gavrilă (șef serviciu energetic), ing. Ionel Pascu (șef serviciu electronic), Dolina Iordachi (director producție), Nicolae Ioan (șef atelier tâmplărie),
Vasile Mateiaș (șef atelier mecanic), Nicolae Băncilă (șef atelier croitorie bărbați), Rodica Sandu (șef atelier croitorie femei), Constantin Alexandru (șef atelier tapițerie), Teodora Telea (șef atelier mode-flori),
Ilie Preda (șef atelier boiangerie), Matei Florea (șef atelier cizmărie), Gheorghe Mihai (șef atelier pictură), Viorel Pater (șef atelier sculptură-butăforie), Andrei Bathori (șef machiaj), Victoria Voinea (peruci-coafură),
Eugenia Radu (broderie), Gheorghe Ionescu (șef mașinist), Antoaneta Brănescu (cabinieră șefă)

Tipar ©ARTPRINT® - BUCUREȘTI

ION COJAR

Regizor, profesor universitar, născut la 9 ianuarie 1931, în comuna Recaș, jud. Timis.

Studii • 1950-1955 - Facultatea de Regie-Teatru, Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică din București • 1962-1963 - Specializare la Academia de Muzică și Interpretare, Seminarul "Max Reinhardt" din Viena

Activitate • 1955 - 1961 Regizor la Teatrul Național din București • 1961 - 1969 Regizor la Teatrul Pentru Tineret și Copii din București

• 1969 - 1972 Director la Teatrul Mic din București • 1972 - 1980 Regizor la Teatrul Național din București • 1954 - 1982 Preparador, Asistent, Lector, Conferențiar la I.A.T.C. • 1982 - 1997 Profesor universitar, șef al Catedrei I - Arta Actorului din Academia de Teatru și Film din București • 1966 - 1972 Președinte al Centrului Român pentru A.S.I.T.E.J. (Asociația Internațională a Teatrelor pentru Copii și Tineret), membru al Comitetului Executiv și al celui Director, Trezorier al Asociației Internaționale • Autor a peste o sută de spectacole de teatru dintre care 34 au fost distinse cu premii la festivaluri și concursuri sau pentru cel mai bun spectacol al stagiunii; trei premii UNITER

Spectacole • În teatrul muzical: *Norma* de Bellini - Opera Română din București; *Aida* de Verdi - Opera din Timișoara; *Ana Lugoiana* de Filaret Barbu - Teatrul de Operetă București; *Omul din La Mancha* de Dale Wasserman la Teatrul Național București (în pregătire)

• La Teatrul Național "I.L.Caragiale" București:

Trestile de aur de Mioara Cremene; *Steaguri pe turnuri* de M. Steblik; *Cei din urmă* de M.Gorki; *Nora* de H. Ibsen; *Domnișoara Nastasia* de G. M. Zamfirescu; *Enigma Otiliei* după G. Călinescu; *Camera de alături* de P. Everac; *A doua față a medaliei* de I. D. Sârbu; *Năpasta* de I. L. Caragiale; *Conu Leonida față cu reacțiunea* de I. L. Caragiale; *Comoara din deal* de C. Marcu Loneanu; *Destine* de Regine Weicker; *Însemnările unui necunoscut* după F.M. Dostoevski; *Idolul și Ion Anapoda* de G.M.Zamfirescu; *Hagi Tudose* de B.Șt. Delavrancea; *Ifigenia* de M.Eliade; *Vassa Jeleznova* de M. Gorki; *Cabinierul* de R.Harwood; *O batistă în Dunăre* de D.R.Popescu; *Azilul de noapte* de M.Gorki; *Dragoste în hala de pește* de I. Horovitz.

• La alte teatre

• Teatrul Mic: *Prima întâlnire* de T. Sătina; *Antigona* de Sofocle; *Iertarea* de I. Băieșu; *Ape și oglinzi* de P. Everac; *Marțienii* de M. Liber; *Băiatul din banca a doua* de Alecu

Când ne-am strâns mâinile, tu nu auzai
Vântul care se strecura între palmele noastre.

Amintirea se și pregătea.

Înainte de-a fi uniți, era despărțirea.

IANNIS RITSOS

Popovici; *Amintirea a două dimineți de luni* de A. Miller

• *Teatrul de Comedie: Volpone* de C. Marlowe; *Turnul de fildes* de V. Rozov

• *Teatrul Tineretului din Piatra Neamț: Nu sunt Turnul Eiffel* de Ecaterina Oprolu; *Stația de autobuz* de W. Inge, *Ziariștii* de Al. Mirodan; *Picnic pe câmpul de luptă* de F. Arrabal; *Afară-i vopsit gardul, înăuntru-l leopardul* de Alecu Popovici

• *Teatrul Ion Creangă: Snoave cu măști* de I. Lucian; *Poveste neterminată* de Alecu Popovici

• *Teatrul de Stat Sibiu: Domnișoara Nastasia* de G. M. Zamfirescu

• *Teatrul de Stat Petrosani: Moralitatea doamnei Dulska* de G. Zapolska; *O chestiune personală* de A. Stein; *Revizorul* de N. Gogol

• *În străinătate: Ziariștii* de Al. Mirodan - Sofia; *Adam și Eva* de Aurel Baranga - Russe; *Azilul de noapte* de M. Gorki; *Ulciorul sfârșit* de Heinrich von Kleist, *Casa Benardei Alba* de Federico Garcia Lorca - Freiburg, Germania
Turnee Anglia, Bulgaria, Canada, Cehia, Cuba, Franța, Germania, Italia, Japonia, Rusia, S.U.A.,

Activitate pedagogică • Șeful catedrei de actorie de la Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică, București • Cursuri de arta actorului și Workshop-uri în Spania - Madrid și Granada (1985-1986) • Autor al unui important număr de articole, studii, conferințe; participant la simpozioane și congrese internaționale de teatru, de învățământ teatral și de teatru pentru copii și adulți: Praga, Berlin, Veneția, Londra, Essen, Madrid, Sofia, Amsterdam, Haga, Moscova, Sankt Petersburg, Liverpool, Tokio, Osaka, Paris, Montreal, New York, Albany, Atena, Zagreb, Samos.

Lucrări teoretice • *Analiză a procesului scenic al actorului* - 1985 - curs universitar
• *Inițiere în arta actorului* - serial de 18 articole în revista „Teatrul” - București • *Manualul de arta actorului I.A.T.C.* editat de Ministerul Învățământului - coautor, București • Volumul *O poetică a artei actorului*, 1996 - Editura Unitext • Ediția a II-a a volumului *O poetică a artei actorului* - Editura Paideia, 1999

Din 1997 este Directorul general al Teatrului Național „I.L. Caragiale” București

REABILITAREA MELODramei

Despre condițiile raporturilor familiale dintre părinți și copii - despre responsabilitatea unora față de ceilalți, despre riscuri neasumate și consecințele superficialității și orgoliilor dezlănțuite, despre trădare și abandon a fost vorba și în primele texte de teatru cult. Tragedia Labdacizilor pornește de la uciderea unui tată de către propriul său fiu, pentru că fiul a fost abandonat ca și cei ce umplu casele de copii de pretutindeni. Oedip necunoscându-și tatăl, consecința a fost tragică.

Mama Euridice din piesa noastră trece prin aceleași crize prin care trece Medeea. Ea n-are statura și natura granitică a eroinei antice, dar plătește același preț, suferind consecințele înșelăciunii și a abandonării de către bărbat. Același model se repetă cu fiecare trădare a cuplului odată sfințit de împlinirea celei de a treia stări a ființei. După ce s-au îndeplinit primele două, *penia* - (nevoia) și *poros* (îndestularea), urmează, fără ieșire, *EROS* - (amor).

Fără a avea pretenția de a ne ridica la valoarea paradigmatică a acelor prime texte ale teatrului antic grec, ceva din problematica lor se resimte și în contemporana Eleni care se străduie să ne atragă cu simplitate și finețe spre nevoia reabilitării melodramei.

Ion COJAR

FORȚA DE A PICTA SUFLETE

Euridice vrea să vândă un tablou. O moștenire valoroasă de familie. Anunță o casă de licitație din Atena, care trimite un expert să stabilească autenticitatea tabloului, și să-l evalueze. Profesorul Filippos. De la început m-am întrebat dacă numele eroinei va sugera vreo asociație cu celebra figură antică fixată în memoria culturii ca protagonista unei povești de iubire cu Orfeu, fiul lui Apolon. Și nu știu dacă ar fi trebuit să caut asta - între Euridice care vrea să vândă astăzi un tablou și eroina a cărei frumoasă iubire s-a sfârșit timpuriu și dureros pe vremea nașterii tragediei, nu există decât o singură similitudine: iubirea pierdută.

Domnul Filippos vrea să ia tabloul la Atena, ca să se asigure de autenticitatea lui.

Euridice vrea să se rezolve lucrurile cât mai repede, fiind într-o stare de cronică anxietate care o poate face ca de a doua zi să plece fără o direcție anume în lume. Ce știe despre tablou? Că e autentic, moștenit, și valoros. Atât. Dar profesorul Filippos știe mai multe despre operă și autorul picturii, el alcătuind și o monografie în acest sens. Și începe să-i relateze eroinei tulburate

episoade din viața artistei, care-și dorea forța „să picteze sufletul personajelor”, o mare pictoriță din secolul 19, „curajoasă și chinuită”, care la sfârșitul unei povești de dragoste și-a distrus opera. Din durere. Din prea mare orgoliu. Eleni Altamoura.

Îl cunoșteam pe domnul Kostas Asimakopoulos din două spectacole din anii optzeci, de la Galați, *Mireasă de ocazie* și *Hoțul de inimi*. Două comedii ușoare. Jucate cu succes atunci, în mai multe reprezentații.

*Apusă e luna. Pleiade alunecă.
Miezuri de noapte. Și timpul sporește.
Doar eu mi-ngân somnul... sunt singură iară.
SAPPHO*

Aflasem că e autorul mai multor volume, de proză, eseuri, note de călătorie, plese, că e scenarist și regizor de film, că a fost distins cu mai multe premii literare, printre care premiul Academiei din Atena, premiul Asociației literare „Parnassós” și de mai multe ori premiul pentru dramaturgie al Ministerului Culturii și Științelor. Aflasem că e unul dintre membrii fondatori ai Asociației de prietenie greco-române. Câte plese de

Dacă v-a prins nenorocul în urma greșelilor voastre, Zeii să nu-î vestejiți. Soarta v-ați dat-o chiar voi...

SOLON

teatru a scris, nu știu. Ce genuri a cultivat mai mult, nu cunosc. Cu două eșantioane distractive, scrise pentru amuzament și atractivitate de-o seară, nu-ți poți face o idee clară despre meritele literare care l-au propulsat. Poate că și noi am ales atunci ce era mai facil, mai în măsură să „descrețească” frunțile, fără probleme. Eleni este o plesă de probleme, mai în măsură să „încrețească” frunțile...

N-o pot fixa. Este o dramă care se ascunde într-o poveste și în același timp o poveste care provoacă apogeul și deznodământul unei drame. Timpii dramatici curg paralel, dar diferit - drama lui Eleni, în fragmente scurte, de relatare epică, tablou pictat sub ochii noștri cu amănunte și comentarii, explicat, colorat, și drama Euridicei, ghicită în iritarea ei inițială, în curiozitatea stărnită de relatare, mai întâi detașat, apoi sesizându-și treptat o implicare, prin similitudini sufletești („Femeia care e prea îndrăzneată, pierde”, Euridice; „Eu am greșit, pentru că am vrut totul”, Eleni). Și se suprapun, într-un apogeu care le contopește destinele și insinuează o ieșire din impas, o morală - „încăpățânarea ucide”. Care încăpățânare? De a nu admite să fii înșelat în iubire? Aparent. În ambele cazuri, eroinele sacrifică iubirea pentru un principiu orgolios. Și pierd. Autorul contopește și realul cu irealul, Eleni întrupându-se în momentul paroxismului dramatic al Euridicei și asimilându-se cu ea. E o dramă? E o meditație despre dramă? Câtă și ce tensiune încap aici, dacă în loc de conturarea uneia după legile știute ale dezvoltării acțiunii, se propun două, în paralele schițate oarecum fragmentar, care se intersectează undeva, într-un gest spectaculos, teatral, cu sens moralizator? Tensiunea speranței?...

Constantin PARASCHIVESCU

O, când își stinge-Afrodita din inima noastră lumina,
Vieții-i rămâne vreun tâlc? Eu mai degrabă-aș pieri,
Dragostea-ascunsă, culcușul și darul de miere de-aș pierde!
Anii în floare se cer fără zăbavă culeși.

MIMNERM

O, când se stinge Afrodita din inima noastră lumina,
Vieți-l rămâne vreun tălc? Eu mai degrabă aş pieri.
Dragostea-ascunsă, cucușul și dărul de mare de-aș pierde!
Ani în floare se cer fără zăbavă culeși.
MIMNERM

*Când bate luna, umbrele cresc în casă,
mâini nevăzute dau la o parte perdelele,
un deget palid scrie în praful pianului
cuvinte de mult uitare - nu vreau să le aud. Tac!*
IANNIS RITSOS

ELENI, ASEMENI LUI ORPHEU

În termeni ai teoriei literaturii, scriitorul grec Kostas Asimakopoulos aplică în piesa sa, **Eleni**, ceea ce în proză se numește *narațiune în straturi*. Un mod de construcție activizat de jocul realităților și al semnificațiilor lor în oglinzi paralele. Un mod de construcție ce conține invitația, explicită sau implicită, la suprapuneri, la analogii, la diferențieri și chiar, (ori mai ales), la sesizarea de opoziții și contraste: între oameni, mentalități, opțiuni, situații, conflicte, rezolvări. În **Eleni** - aceste două straturi sunt, de fapt, viețile și destinele a două femei despărțite între ele de un secol și jumătate, aparent fără nici o altă legătură între ele decât faptul de a se fi născut, amândouă, pe pământul Greciei. În piesa lui Asimakopoulos, cea dintâi, Eleni, a văzut lumina soarelui în insula Spetses, ca fiică a unui căpitan de vas participant la revoluția din 1821 - minte luminată, spirit nonconformist, deschis la nou. Cu ajutorul

tatălui și al întregii sale familii - Eleni va începe studiul picturii în Grecia (ceea ce nu făcuse nici o altă fată până atunci!) și apoi va pleca în Italia pentru a se perfecționa.

Aici va deprinde lecțiile marilor maeștri, (între care s-ar fi putut număra și nefericita Artemisa Gentileschi!); aici se va îndrăgosti de profesorul ei, Saverio Altamura, va face

Făpturi de-o zil Ce ne e ființa?
 Și ce nu e? Doar umbra unui vis
 E omul.
 Când scapără-nspre el vreo rază cerul
 Atuncea doar
 - Sub licărul luminii -
 Se bucură el de răstimpuri dulci...

PINDAR

TCR 00:02:55:00
 PLAY LOCK

un copil și va renunța, apoi, la religia părinților ei - pentru a da fiului un tată legal. Devenită artistă apreciată, Eleni Altamoura va cunoaște și gloria profesională, (aceea de a fi profesoară și comisar al primei expoziții panelene), ca și durerea și „rușinea” (suntem în Grecia secolului al XIX-lea!) de a fi o femeie înșelată,

părăsită de soț, dar, mai ales, sfâșierea de a asista neputincioasă, la moartea succesivă a celor trei copii. Iar într-un moment frizând nebunia, (stare ce o apropie oarecum de Suzanne Valadon și mai ales de Camille Claudel!) Eleni Altamoura își va distruge opera. Cine este cealaltă eroină a lui Asimakopoulos? Euridice Kharteou din Naoplion, o femeie obișnuită a zilelor noastre. Trăiește, desigur, într-o societate pe multe planuri în evoluție, dar care nu renunță la vechile tipare morale. Eroina suferă la rândul ei consecințele dramatice ale încălcării unui tabu. Acela de a fi păstrat (discret și eroic) rodul iubirii unui bărbat care, după ce a beneficiat de dragostea și generozitatea ei, a părăsit-o pentru alta. Acela de a fi devenit, cum zic francezii, „fecioară-mamă”, născând un copil „fără tată”. Or, iată, într-o societate măcar teoretic mai permisivă - fiul suferă complexe absenței tatălui, se revoltă și simte nevoia să-și transforme mama în „taș ispășitor” pentru propriile-i probleme. (În piesa lui Asimakopoulos străpungerea Timpului și a frontierei dintre Vii și Morți, comunicarea, inițierea, transferul magic între cele două femei este făcut prin intermediul

De-aceea doar, că dulce-ți fu iubirea,
Eu am trăit - ca mai deplin
Tu să visezi, frumosule stăpân,
Și pier atât de lin,
De-aceea doar, că dulce-ți fu iubirea.

MARIA POLIDURIS

unui tablou. Un tablou vechi, moștenit, autentic, pe care Euridice dorește să-l vândă, ignorând totul despre autoarea lui. Un tablou prin care femeia de azi află totul despre cea de ieri de la Filippos Liaris, virtual cumpărător, specialist în istoria artei). În climatul de umbre creat și cu ajutorul Bărbatului - tabloul favorizează un transfer de energie favorabil vieții. Eleni va juca față de nefericita mamă contemporană, (nu întâmplător numită tot Euridice), rolul lui Orpheu care (prin puterea dragostei și farmecul cântecului) și-a smuls din Infern soția. Euridice din Naoplion-ul de azi va deprinde de la Eleni, prin Eleni, îndemnul de a-și depăși angoasa, de a evita „gestul ultim”, de a trăi. Căci moartea, doar ea face destinul omului ireparabil. Pe de altă parte Eleni pătrunde cu ajutorul tabloului care devine un obiect magic, în lumea lui Euridice printr-un original „pentimento”, adică prin „căință, regret, părere de rău, răzgândire”, „autoamendare a propriului orgoliu ca „hybris”. Prin apariția sa în orizontul lui Euridice, Eleni tentează o modificare, o corectură, o rescriere, *nu a operei sale artistice, ci a înseși înțeleșurilor propriei vieți* (și, totodată o răsfrângere

generoasă a acestela asupra „surorii” ei de azi). „Înviem prin viața celorlalți. Evocările lor ne readuc la viață” - zice Eleni. „Unde? În vis? În amintire?” o întreabă Saverio (și el mort demult!). „Nu există hotare. Trăim. Toate câte dor sunt permanente. În realitate, în vis, în amintire...” Revenind la tipul de construcție al piesei, mi-l imaginez pe Kostas Asimakopoulos în postura unui scriitor care lucrează la un palimpsest. Cum știm, *palimpsest* în sensul original înseamnă pergament de pe care s-a șters scrierea inițială pentru a putea fi utilizat din nou, pentru a se scrie pe el din nou, și pe care se mai văd urmele vechii scrieri, prețioase, care, iată se revelă artistului. Mi-l imaginez începând, scriind drama, (melodrama) Euridicei Kartheou și descoperind apoi, cât de fascinant în sine, dar și generos pentru a lumina și liniști ceva din suferința eroinei lui de azi era destinul celeilalte femei, din secolul al XIX-lea. Mi-l imaginez, și mai plauzibil, concepând un palimpsest „à rebours” pornind de la „modelul” mitic, apoi de la cel vechi și „colând” (modern), pe el, trama contemporană...

Natalia STANCU

Lucent Technologies

Bell Labs Innovations

DISTRIBUTOR AUTORIZAT

Societatea noastră este prezentă pe piața românească de telecomunicații din 1996 și este distribuitor autorizat al centralelor telefonice produse de unul dintre cei mai mari producători mondiali, Lucent Technologies, centrale destinate soluționării problemelor de telecomunicații ale societăților comerciale de mărime și necesități de comunicații extrem de variate.

Colaborând cu noi veți beneficia de:

- Un sistem de telecomunicații modern, extensibil cu costuri minime
- O platformă optimă pentru dezvoltarea în viitor a comunicațiilor integrate de voce-date-imagini
- O platformă optimă pentru dezvoltarea către sistemul ISDN, compatibilă cu toate variantele dezvoltate până în acest moment: Euro-ISDN, VN2-VN3 - varianta franceză sau 1TR5 - varianta germană etc.
- Asigurarea unui service de cea mai înaltă calitate, de către specialiști perfecționați în centre de instruire Lucent Technologies/AT&T din Statele Unite și din Europa.

COMMUNICATION SERVICES S.R.L

Telefon/Fax: +401 2216830, +401 2216831

E-mail: lucascom@bx.logiconet.ro

S.C.

S.A.

Manufacturing and Trading Company for household refrigerating appliances

. 0150 . 210, 13 December st. . phone: 045710565 . telex: 17714 arctic r . fax: 04511623 .

<http://www.hip.ro/arctic>, email: gmanager@hip.ro

